

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336
10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos įdarbinimo įmonių asociacijos 2026-04-03 raštas Nr. ER-26-3	1.	Siūlytina įvertinti galimybę išimties taikymą sieti ne su konkrečia institucine forma (savivaldybe) ar jos taikoma priemone, o su įdarbinamo asmens padėtimi darbo rinkoje (pvz., ilgalaikis nedarbas, socialinės paramos gavimas, ribotos galimybės įsidarbinti dėl neįgalumo ir kt.) bei jo integracijai į darbo rinką taikomų užimtumo priemonių pobūdžiu (pvz., laikinas darbas, darbas pagal terminuotą darbo sutartį, ne visas darbo laikas, lankstus darbo organizavimas ir pan.). Tokiu būdu būtų sudaromos galimybės šia išimtimi pasinaudoti platesniam darbdavių ratui, faktiškai prisidedančiam prie socialiai pažeidžiamų asmenų integracijos į darbo rinką.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Užimtumo didinimo programose dalyvauja Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys: ilgalaikiai bedarbiai, piniginės socialinės paramos gavėjai, darbo rinkai besirengiantys asmenys, socialinę riziką patiriantys asmenys ir kt. Asmenis, kuriems būtų tikslinga dalyvauti užimtumo didinimo programose, gali identifikuoti ir į Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) nukreipti savivaldybės ar nevyriausybinų organizacijų darbuotojai, seniūnijos, kurioje gyvena asmuo, seniūnas, šeimos atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai. Taigi socialiai pažeidžiami asmenys, kuriems yra reikalinga papildoma pagalba sugrįžti į darbo rinką, ją gauna dalyvaudami užimtumo didinimo programose. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama paskatinti užimtumo didinimo programos darbdavius terminuotai įdarbinti tuos asmenis, kurie dėl turimų sveikatos problemų, šeiminių įsipareigojimų ar kitų objektyvių priežasčių neturi galimybių dirbti visą darbo dieną, todėl siūloma nustatyti labai konkrečią ir aiškiai apibrėžtą išimtį, kad draudėjas (darbdavys) valstybinio socialinio draudimo įmokas už dalyvaujančius minėtoje priemonėje asmenis, kuriems atitinkamą mėnesį apskaičiuotas darbo užmokestis yra mažesnis nei minimalioji mėnesinė alga, apskaičiuoja ne nuo minimaliosios mėnesinės algos, o nuo jiems faktiškai apskaičiuoto darbo užmokesčio.</p> <p>Pažymėtina, kad nėra apribojimų, kokie darbdaviai gali dalyvauti užimtumo didinimo programos terminuoto asmens įdarbinimo</p>

			<p>priemonėje: savivaldybės, daryamos darbdavių atranką, gali pasirinkti skirtingų juridinio asmens formų darbdavius, pasitelkiant ir nevyriausybinės organizacijas ar kitokias įmonių registravimo formas. Todėl Įstatymo projektu siekiama sudaryti teisinės prielaidas savivaldybės institucijos parengtos užimtumo didinimo programos terminuoto asmens įdarbinimo priemonėse dalyvauti kuo didesniai skaičiui asmenų, kuriems toks dalyvavimas galėtų turėti maksimalų individualų poveikį sprendžiant jų socialines problemas.</p>
<p>Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo 2026-04-08 raštas Nr. NSMOT/26/04/08/01</p>	2.	<p>Todėl siūlome apibrėžti maksimalų išimties taikymo laikotarpį vienam asmeniui ir numatyti, kad, pavyzdžiui, po 6 mėnesių dalyvavimo užimtumo didinimo programos terminuoto įdarbinimo priemonėje asmuo būtų įdarbinamas įprastomis sąlygomis, užtikrinant pilnas socialines garantijas ir socialinio draudimo įmokas skaičiuojant ne mažiau kaip nuo MMA. Tokiu būdu būtų užtikrinta, kad ši išimtis veiktų kaip pereinamoji priemonė į darbo rinką.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Užimtumo įstatymo 22 straipsnio 12 dalyje ir 24 straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatyta, kad darbo rinkai besirengiančio asmens statusas ir bedarbio statusas panaikinami tais atvejais, kai atsiranda neterminuoti arba ilgesnės kaip 6 mėnesių trukmės terminuoti darbo santykiai ar darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai. Vadovaujantis šiomis nuostatomis, asmens dalyvavimo užimtumo didinimo programos terminuoto įdarbinimo priemonėje trukmė negali būti ilgesnė, kaip 6 mėnesiai. Ilgesnės įsidarbinimo trukmės atveju asmens dalyvavimas užimtumo didinimo programoje pasibaigtų ir Įstatymo projekte numatyti pakeitimai būtų nebetaikomi. Todėl papildomo teisinio reguliavimo dėl 6 mėnesių termino netikslinga nustatyti.</p> <p>Pažymėtina, kad užimtumo didinimo programose dalyvauja socialiai pažeidžiami, dažnai ilgą laiką nedirbę asmenys, kuriems būdinga atkryčio rizika, todėl siekiant suteikti galimybę asmenims gauti reikiamą pagalbą, nėra ribojama programos trukmė ir asmens dalyvavimo programoje kartų skaičius.</p> <p>Priverstinis darbas nėra toleruojamas, todėl siūlymas, kad po 6 mėnesių dalyvavimo užimtumo didinimo programos terminuoto įdarbinimo priemonėje asmuo būtų įdarbinamas įprastomis sąlygomis, nėra įgyvendinamas, nes darbo sutartis turėtų būti sudaroma abiejų pusių laisva valia, darbdaviui organizuojant darbą gali kisti prioritetai, o asmuo neatitiktų kvalifikacijos reikalavimų, be to tokio siūlymo įgyvendinimo mechanizmas pareikalautų neproporcingai didelių administravimo sąnaudų priežiūros institucijai.</p>

<p>Lietuvos pramoninkų konfederacijos 2026-04-08 raštas Nr. S.51</p>	<p>3.</p>	<p>Siūlomas 10 straipsnio pakeitimas, nustatant papildomas išimtis. Papildyti 10 straipsnio 7 dalį naujais 7 ir 8 punktais ir juos išdėstyti taip: „7) buvo drausti pas draudėją, kuriame darbuotojų, dirbančių ne visą darbo laiką (per dieną, savaitę ar mėnesį), dirba daugiau kaip 70 procentų to draudėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus; 8) raštu atsisakė draudėjo pasiūlymo darbo sutartyje nustatyti viso darbo laiko normą (dienos, savaitės, mėnesio).“ Alternatyvus pasiūlymas 10 straipsnio pakeitimui. Papildyti 10 straipsnio 7 dalį nauju 7 punktu ir jį išdėstyti taip: „7) dirbo pagalbinių (nekvalifikuotų) darbininkų, pagal Lietuvos Respublikos klasifikatoriaus 9 grupę, pareigose.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Lietuvos pramoninkų konfederacijos pateiktais siūlymais siekiama plėsti valstybinio socialinio draudimo įmokų „grindų“ išimtis, kas prieštarauja pateikto Įstatymo projekto tikslui ir priežastims, dėl kurių atsirado poreikis inicijuoti esamo teisinio reguliavimo pokyčius, kadangi tai, kad asmuo turi daugiau nei vieną draudėją nereiškia, kad apdraustojų gaunamas pas visus draudėjus darbo užmokestis yra didesnis ar lygus Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintai minimaliajai mėnesinei algai, todėl praktikoje dirbdamas pas kelis darbdavius apdraustasis gali ir neįgyti socialinių garantijų, siejamų su valstybinio socialinio draudimo įmokų apskaičiavimu nuo ne mažesnės nei minimalioji mėnesinė alga draudžiamųjų pajamų sumos. Siūlymas atleisti darbdavį nuo valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo bent nuo minimaliosios mėnesinės algos atvejais, kai darbuotojas draudžiamas pas draudėją, kurio dirbančių ne visą darbo laiką yra daugiau kaip 70 procentų to draudėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus, arba kai darbuotojas įdarbintas pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriaus 9 grupės pareigybes, iš esmės nieko nesiskiria nuo šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo, kai būtent šiems darbuotojams ir aktualu kaupti valstybinio socialinio draudimo teikiamas garantijas, nes dirba tokiuose ekonominiuose sektoriuose, kuriuose tokie siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai ir paliejami. Pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą, darbuotojas, dirbantis dalį laiko pas vieną darbdavį (draudėją), draudžiamas bent nuo minimaliosios mėnesinės algos nepaisant to, ar atsisakė draudėjo pasiūlyto ir darbo sutartyje nustatyto viso darbo laiko normos darbo (išskyrus nustatytas išimtis), todėl siekiama, kad analogiška taisyklė (nepriklausomai nuo apdraustojų pareigų ar atitinkamo darbdavio kitų darbuotojų darbo laiko ar atsisakytos nustatytos viso darbo laiko normos) būtų taikoma ir atvejais, kai draudėjų yra keli, tačiau pas juos visus kartu apskaičiuotas darbo užmokestis nesiekia minimaliosios mėnesinės algos. Pagrindas atleisti draudėją nuo valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo nuo minimalios mėnesinės algos vien dėl to, kad darbuotojas raštu atsisakė draudėjo</p>
--	-----------	---	---

			<p>pasiūlymo darbo sutartyje nustatyti viso darbo laiko normą (dienos, savaitės, mėnesio) nėra tinkamas, nes praktikoje būtų labai sunku išvengti tokios nuostatos piktnaudžiavimo atvejų, be to, ir dirbant dalį laiko galima uždirbti daugiau nei nustatytos šių įmokų „grindys“. Pažymėtina, kad įgyvendinant Įstatymo projekto siūlymus, jei bendras pas visus draudėjus apskaičiuotas darbo užmokestis minimaliąją mėnesinę algą siektų, prievolės darbdaviui primokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas iki jam tenkančios minimaliosios mėnesinės algos dalies pagal siūlomą reguliavimą neatsirastų.</p>
<p>Lietuvos savivaldybių asociacijos 2026-04-09 raštas Nr. SD-2026/208</p>	4.1.	<p>1. Siūloma: – aiškiai apibrėžti duomenų teikimo tvarką (duomenų pateikimo būdus ir terminus); – numatyti, kokia informacinė sistema bus naudojama šiems duomenims teikti; – apibrėžti, kad iki techninių sprendimų įgyvendinimo informaciją apie užimtumo didinimo programoje dalyvaujančius asmenis galėtų teikti darbdaviai, pateikdami duomenis apie įdarbintus asmenis (pvz., pažymėdami tai teikiamose formose ar kitu būdu); – užtikrinti, kad iki įstatymo įsigaliojimo būtų sudarytos techninės galimybės savivaldybėms identifikuoti šioje priemonėje dalyvaujančius asmenis (pvz., Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS) ar kitoje informacinėje sistemoje).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą darbdavys (draudėjas) privalo pateikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritoriniam skyriui 1-SD pranešimą apie darbuotojo (apdraustojo) valstybinio socialinio draudimo pradžią, tad analogiška informavimo tvarka išliks ir įdarbinant užimtumo didinimo programos dalyvius, tik reikės pažymėti šiai asmenų grupei sukurta specialų kodą (nei duomenų teikimo būdai nei terminai nesikeičia ir papildomos administracinės naštos darbdaviams (draudėjams) neatsiranda). Nesikeičiant techninių sprendimų įgyvendinimo tvarkai, informaciją apie užimtumo didinimo programoje dalyvaujančius asmenis teiks darbdaviai, pateikdami duomenis apie įdarbintus asmenis (pvz., pažymėdami tai Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administruojamos Elektroninės draudėjų aptarnavimo sistemos formose).</p> <p>Savivaldybės, vadovaudamosi Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašo^[1] 3 punktu, kartu su Užimtumo tarnyba per Užimtumo tarnybos informacinę sistemą keičiasi duomenimis apie programoje dalyvaujančius asmenis: gavusios Užimtumo tarnybos suformuotą pasiūlymą asmeniui dalyvauti programoje, per 10 darbo dienų nuo šio pasiūlymo gavimo,</p>

^[1] Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. A1-257 „Dėl Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

			<p>informuoja apie asmens sutikimą arba atsisakymą dalyvauti programoje, o skiltyje „Darbdavio atsakymas“ taip pat pateikia informaciją apie planuojamą įdarbinimo laikotarpį, darbdavio atstovą ir kt.</p> <p>Pažymėtina, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Užimtumo tarnyba šiuo metu derina duomenų teikimo į Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS) procesą, kuriam pasibaigus ir atlikus techninių funkcionalumų atnaujinimus, į SPIS bus teikiami duomenys apie asmenų dalyvavimo užimtumo didinimo programoje pradžią ir pabaigą bei atsisakymą joje dalyvauti.</p>
	4.2.	2. Klaipėdos m. savivaldybė siūlo svarstyti galimybę nustatyti papildomus saugikius nacionaliniu lygmeniu arba suteikti savivaldybėms teisę savo tvarkos aprašuose ar kvietimuose nustatyti minimalius įdarbinimo kokybės kriterijus (pvz., minimalų darbo laiką/ darbo krūvį, darbo užmokesčio ribas ar kitus reikalavimus).	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos institucijos ir (ar) įstaigos, siekdamos Užimtumo tarnyboje registruotų asmenų, nurodytų Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje (tvaraus užimtumo, rengia užimtumo didinimo programas. Savivaldybės, vykdydamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 16 punkte numatytą valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, rengia ir įgyvendina užimtumo didinimo programas, skirtas tos savivaldybės gyventojams.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, savivaldybės rengia ir tvirtina programų organizavimo ir įgyvendinimo tvarkas, kuriose nustato reikalavimus darbdaviams, norintiems dalyvauti atrankoje, įdarbinimo sąlygas, darbo užmokesčio dydį ir kt. terminuoto įdarbinimo priemonės įgyvendinimo tvarką, todėl papildomas teisinis reguliavimas nacionaliniu lygmeniu nėra tikslingas.</p>